

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Ronnaskolan i
Södertälje kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Ronnaskolan i Södertälje kommun avseende *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp*.

I granskningen ingår följande frågeställning:

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

I granskningen ingår att bedöma kvaliteten i undervisningen i särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 4-9, närmare bestämt sådana grupper inom en skolenhet där elever placerats efter rektors beslut och genom upprättande av åtgärdsprogram.

Granskningen omfattar däremot **inte** resursskolor eller akutskolor och heller **inte** en bedömning av om enskilda elever får det särskilda stöd som de bedömts vara i behov av.

Granskningen omfattar 24 huvudmän med sammantaget 28 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*.

Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Ronnaskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Ronnaskolan.

Skolinspektionens bedömningar

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Ronnaskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Struktur, förutsägbarhet, flexibilitet och variation

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur som präglas av såväl förutsägbarhet som flexibilitet utifrån elevernas behov. Av intervju med lärare, specialpedagog och rektorn framgår att lärarna planerar undervisningen utifrån en genomtänkt lektionsstruktur som sedan anpassas efter varje enskild elevs behov. I lektionsstrukturen ingår moment som återblick av föregående lektion, presentation av aktuell lektions innehåll, avslutning med utvärdering samt framåtsyftande information om kommande lektion. Därtill har lärarna organiserat den särskilda undervisningsgruppen i tre mindre grupper utifrån en samlad bedömning av hur lärarna tror att eleverna kan fungera väl tillsammans, exempelvis utifrån intressen och ålder. Av intervju med elever och lärare samt lektionsobservationer framgår att lärarna skapar ytterligare förutsägbarhet genom att de presenterar skoldagens struktur systematiskt. Vid skoldagens början introducerar lärarna, både muntligt och visuellt, dagens struktur utifrån ämne och tidsomfång, för respektive grupp. Eleverna har därutöver individuella scheman vid sina arbetsplatser, som lärarna går igenom utifrån elevens eventuella behov. I intervju med lärare, specialpedagog och rektorn framkommer att lärarna förbereder och har strategier för att vara flexibla utifrån elevernas individuella behov, intressen och dagsform. Lärarna har en planerad undervisning utifrån varje individ men förändrar ofta sina planeringar med hänsyn till elevens dagsaktuella behov. De har även en god förmåga att läsa av och tolka eleverna, vilket gör att lärarna tillsammans bestämmer vilken personal som är mest lämplig att arbeta med respektive elev vid aktuell tidpunkt samt vilken fysisk miljö som gynnar lärandet bäst för dagen. Dessutom bidrar lärarnas goda relationer med eleverna och regelbundna kontakt med vårdnadshavare till att lärarna snabbt kan göra justeringar i undervisningen utifrån elevernas behov.

Undervisningen består av olika typer av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer som är väl avvägda. Av intervju med elever, specialpedagog och lärare samt lektionsobservationer framgår att lärarna planerar och genomför undervisningen så att olika moment följer på varandra i ett logiskt flöde och att momenten är väl anpassade för elevernas behov och förutsättningar. Lärarna anpassar exempelvis genomgångar med efterföljande samtal utifrån tidsomfång, vilket följs av laborativa moment och skriftlig dokumentation, digitalt alternativt analogt. Lärarna skapar också en variation i undervisningen genom att eleverna får använda digitala och analoga verktyg under lektionerna samt genom att eleverna får arbeta såväl i grupp och par som enskilt utifrån valt moment. Lärarna använder även inslag av film, laborativa övningar och konversationer med fördjupande frågor i undervisningen. Slutligen framgår det av intervju med elever,

specialpedagog och lärare att eleverna erbjuds flera olika sätt att visa sina kunskaper. Det görs bland annat genom redovisningar i form av bildspel, presentationer, filminspelningar, prov och via praktiska moment. Lärarna nyttjar även möjligheten att genom samtal i undervisningen lyssna på eleverna och de kunskaper som de förmedlar, vilket också gör att lärarna vet vad eleverna kan.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Granskningen visar att lärarna ger ett aktivt och individanpassat stöd i undervisningen. Av intervjuer med specialpedagog, lärare, rektorn och av inskickad dokumentation framgår att lärarna har väldigt god kännedom om elevernas olika behov av stöd i undervisningen. Lärarna får omfattande information om elevernas stödbehov genom kartläggningar, utredningar, tidigare åtgärdsprogram, överlämning från tidigare skola samt genom samtal med elev och vårdnadshavare. Lärarna, tillsammans med skolans elevhälsoteam och rektorn, hjälps åt för att planera hur det generella stödet till enskild elev bäst ska utformas och därefter planerar lärarna ytterligare hur stödet ska utformas utifrån deras fördjupade kunskap om eleverna. Exempelvis planerar lärarna utformningen av den fysiska miljön och tar hänsyn till hur gruppsammansättningen påverkar stödet. Lärarna planerar också vilka och omfång av vuxenstöd som respektive elev behöver kopplat till arbetsmoment som ska genomföras. Det framgår att lärarna använder sig av flera olika strategier för att eleverna ska förstå och komma igång med sitt skolarbete. Lärarna ger anpassade instruktioner och förklaringar, både muntligt och skriftligt, till eleverna under lektioner men också inför kommande lektion. Exempelvis kan en elev efter en instruktion få i uppdrag att upprepa vad läraren har förmedlat. En annan elev kan få instruktioner genom bilder. Instruktionerna och förklararingarna ges i grupp men även enskilt. I dessa sammanhang använder lärarna ofta praktiskt och laborativ material samt skriver på whiteboard som ett förtydligande stöd. Lärarna stämmer också av med respektive elev om eleven har förstått lektionens innehåll och ger längre introduktion om eleven har behov utav det. Därtill ger lärarna också tydliga förklaringar som knyter an till elevernas vardag och ämnen som eleverna intresserar sig för. Lärarna arbetar också med flera olika strategier för att stödja eleverna att bibehålla sitt engagemang och fokus under lektionerna. Exempelvis nyttjar lärarna elevernas intressen och har som mål att genom det väcka elevernas nyfikenhet i skolarbetet. De stämmer av med elever om de är i behov av en kort paus samt avslutar lektioner med att bygga upp en förväntan för nästkommande lektion. I intervju med elever framkommer att eleverna upplever att de får det stöd som de behöver i skolarbetet och att lärarna ställer frågor till dem om stödets omfång.

Granskningen visar vidare att lärarna arbetar mycket aktivt för att lära känna eleverna och skapar goda och förtroendefulla relationer till eleverna. Av intervju med lärare, specialpedagog, rektorn och av inskickad dokumentation framgår att lärarna använder mycket tid i början av elevernas placering i den särskilda undervisningsgruppen till att visa att de är intresserade och bryr sig om eleverna. Lärarna använder ett lågaffektivt bemötande och får eleverna att känna sig bekräftade genom att de lyssnar och förstår eleverna. Detta relationsskapande arbete görs dels för att kunna få eleverna engagerade i skoluppgifter, dels för att kunna skapa ett anpassat individuellt stöd. Av intervju med elever framgår att eleverna uppfattar att de har goda relationer till de vuxna, att lärarna känner dem och att eleverna har tilltro till lärarna. Eleverna beskriver också att lärarna tycker om alla elever och att de behandlar alla rättvist.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Tydlighet i syfte och mål

Granskningen visar att lärarna planerar undervisningen utifrån ämnens central innehåll och kontinuerligt tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att lärarna har ett tydligt fokus på kunskapsuppdraget även om det också finns en respekt och förståelse i personalgruppen utifrån ett omsorgsperspektiv. Vid planering av ett arbetsområde preciserar lärarna vilka kunskaper som eleverna ska utveckla. Lärarna använder en gemensam mall för grundplanering där bland annat syfte, mål, arbetssätt och arbetsformer samt utvärdering ingår. Utifrån grundplaneringen använder lärarna sedan olika metoder för att förmedla syfte och mål på ett sätt som är anpassat till elevernas behov. Det görs exempelvis via digitala system samt genom samtal om läroplanens syfte och centrala innehåll, vilka genomförs både i grupp och enskilt. Lärarna inleder till exempel lektioner med öppna frågor om varför eleverna tror att det är viktigt att kunna ett visst område. Eleverna får reflektera först och därefter bidrar lärarna med ytterligare perspektiv. Lärarna är väl medvetna om att de måste väcka elevernas nyfikenhet för ett ämne och de knyter därför mål och syfte till elevernas intressen, omgivning, vardag och framtid. Exempelvis samtalar lärarna med eleverna om vad de har för nytta av ämnet hem- och konsumentkunskap inför att flytta hemifrån. I intervju med elever samt av lektionsobservationer framkommer att lärarna förklarar för eleverna vad de ska lära sig, likväl som varför.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt är väl anpassade för att möta elevernas individuella behov av stöd och utmaningar. Av intervjuer med samtlig personal framgår att lärarna aktivt arbetar med att ta reda på elevernas kunskaper, behov och förutsättningar. Rektorn, skolans elevhälsa och lärarna följer kontinuerligt upp elevernas utveckling genom en särskild uppföljningsmodell, genom regelbundna samtal i personalgruppen och genom dialoger med elev och vårdnadshavare. Denna kunskap ligger sedan till grund för lärarnas planering av anpassningar i undervisningen. I arbetet med att anpassa undervisningen samverkar lärare, skolans elevhälsa och rektorn regelbundet. Av intervju med lärare, specialpedagog och rektorn samt av lektionsobservationer framgår att anpassningar kan handla om undervisningens arbetsformer och arbetssätt, såväl som uppgifters svårighetsgrad och omfång av skoluppgifter. De anpassningar som lärarna gör syns sedan i elevernas individuella planeringar. Exempelvis använder lärarna olika arbetssätt i undervisningen utifrån elevernas behov. Till en elev mailar lärare lektionens introduktion med arbetsordning och skriftliga uppgifter, medan lärare med andra elever genomför en muntlig genomgång, efterföljt av gemensam film och reflektion. Lärarna har identifierat att flertalet av eleverna i den särskilda undervisningsgruppen är i behov av undervisning som innehåller praktiska moment, vilket de tar hänsyn till i sin planering. Lärarna arbetar till exempel ämnesövergripande för att kunna behandla undervisningens innehåll och använda de arbetssätt som passar gruppen bäst och i högre utsträckning använda exempelvis laborativt material, om eleverna är i behov av sådant stöd. Lärarna nyttjar även enskilda elevers intressen för ett specifikt arbetsområde för att kunna anpassa undervisningens innehåll. Därtill har lärarna god tillgång till material som de anpassar efter enskilda elevers behov samt läromedel på olika nivåer. Ytterligare exempel på anpassningar är uppgifter som eleverna kan genomföra digitalt eller analogt samt tillgång till anpassade digitala verktyg på datorn. Lärarna har flera planerade strategier om det uppstår behov av förändring, såsom att lärarna anpassar skoldag, tidsomfång, uppgifter och skolämne i relation till rimliga krav utifrån elevernas aktuella dagsformer. Lärarna gör, utifrån exempelvis enskilda elevers dagsaktuella behov, noggranna avvägningar, mellan att utmana eleverna och samtidigt ge förutsättningar för att eleverna ska lyckas i skolan, vilket även eleverna beskriver. Av intervju med elever framgår också att eleverna upplever att de får uppgifter som är på en lagom nivå och att lärarna även frågar om elevernas åsikter angående svårighetsgrad.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna. Av samtliga personalintervjuer och av lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar med olika strategier för att förmedla höga förväntningar och ställa rimliga krav på eleverna. Lärarna anpassar och förändrar undervisningen utan att sänka kraven på elevernas prestation. Det framgår också att lärarna arbetar aktivt för att hitta ingångar till även elever med stora svårigheter i skolarbetet, med det tydliga syftet att de ska klara kunskapskriterierna. I intervju med elever framkommer att eleverna upplever att lärarna förmedlar höga förväntningar. Lärarna tror på eleverna och uttrycker att eleverna kan nå uppsatta kunskapsmål. I de fall en elev tvivlar på sig själv uttrycker lärarna att eleverna kan och ger elev beröm.

Vidare visar granskningen att lärarna arbetar mycket medvetet för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av samtliga intervjuer, inskickad dokumentation och av lektionsobservationer framgår att lärarnas relationsskapande arbete ligger till grund för lärarnas arbete med att stärka elevernas självförtroende och motivation. Exempelvis arbetar lärarna med strategier som regelbunden återkoppling, muntlig och skriftlig, för att stärka enskilda elevers självförtroende. De lyfter också framsteg till elevernas vårdnadshavare, både vid regelbundna och spontana tillfällen, i syfte att eleverna ska få beröm även hemifrån. Det framgår också att lärarna aktivt arbetar med att stärka såväl elevernas inre som yttre motivation till skolarbetet. Exempelvis skapar lärarna inre motivation genom att lärarna tar reda på elevernas intressen och visioner för framtiden och använder dem som utgångspunkt i undervisningen. Lärarna samtalar ofta med eleverna om att de inte enbart ska lära för betygens skull utan lära för att ha nytta av kunskapen i livet. Strategier som lärarna använder för att skapa yttre motivation är genom att avgränsa skoluppgifter och erbjuda en kort paus. Lärarna använder även korta samtal som kan avleda eleverna, vilket sedan gör att eleverna kan återuppta sitt skolarbete. Eleverna berättar att de upplever att lärarna anpassar undervisningen utifrån deras aktuella dagsform, vilket leder till ökad motivation. Eleverna beskriver också att lärarna gör undervisningen rolig och att lärarna inte enbart fokuserar på skolarbetet utan att lärarna förstår dem som människor.

Reflektion och medvetenhet kring det egna lärandet

Granskningen visar att lärarna aktivt använder flera olika metoder för att kontinuerligt ge eleverna stöd att bli medvetna om sitt eget lärande och

sina förmågor. Av intervju med elever, personal och av inskickad dokumentation framgår att lärarna på olika sätt medvetandegör eleverna om deras utveckling och progression. Lärarna använder matriser med betygskriterier och bedömningar i respektive ämne vilka synliggörs i skolans lärplattform. Genom dialog med elever, vilka genomförs regelbundet men även i stunden, visar lärarna exempel på vad eleverna kan och hur de har utvecklats under en period. I intervju med lärare och rektorn framkommer att lärarna gör noggranna avvägningar av hur de presenterar en enskild elevs progression för respektive elev. Exempelvis tydliggör lärarna för vissa elever deras framsteg utifrån förmågor, vilka de inte alltid kopplar till kunskapskriterier. Därtill använder lärarna, rektorn och skolans elevhälsa en uppföljningsmodell som de går igenom månadsvis och som synliggör varje enskild elevs progression och utvecklingsområden. Underlaget från dessa uppföljningar återkopplar lärarna sedan till eleverna, på ett väl anpassat sätt, för att visa vad elevens nästa utvecklingssteg är i respektive ämne. Vidare framgår av samtliga intervjuer att lärarna utformar undervisningen på ett sätt som möjliggör för eleverna att prova olika sätt att lära. Lärarna presenterar strategier som stödord och begreppslistor och ger eleverna möjlighet att ta del av digitala program istället för att lyssna. Lärarna använder också mycket laborativa och visuella moment för att visa hur praktik och teori kan omsättas i de olika ämnena.

Vidare visar granskningen att undervisningen kontinuerligt omfattar inslag som ger eleverna goda möjligheter att reflektera över och diskutera olika frågeställningar. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn och av lektionsobservationer framgår att lärarna ger eleverna regelbundna tillfällen för gemensamma diskussioner. Exempelvis samtalar elever i grupp eller i par utifrån filmmoment med efterföljande frågeställningar. Ytterligare exempel är uppgifter inom ett ämne där eleverna får gissa vad de tror kommer att hända och därefter gemensamt undersöka, för att därigenom tillsammans komma fram till en slutsats. I intervju med elever framkommer att lärarna ofta ställer öppna frågor till dem och att lärarna även förmedlar till eleverna att det inte finns svar som är rätt eller fel, utan att alla har olika uppfattningar kring olika ämnen. Av intervju med lärare framgår att de skapar stunder för dialog även för de elever som ser samtal och diskussion som utmanande.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning. Av samtliga intervjuer framgår att lärarna systematiskt efterfrågar elevernas uppfattning om skolarbetet och att lärarna tar hänsyn till elevernas synpunkter i utformningen av undervisningen. Exempelvis ingår det i lärarnas pedagogiska planering att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Inför ett nytt arbetsområde tar lärarna även in

elevernas individuella åsikter gällande såväl innehåll som arbetssätt och beaktar dem i den vidare planeringen. Lärarna är väl medvetna om att eleverna har olika förmågor att uttrycka sina synpunkter samt att eleverna har olika relationer till lärarna. Denna kunskap använder sig lärarna av vid individuella samtal med eleverna för att fånga in alla elevers synpunkter. De använder även vårdnadshavare som informanter utifrån vad eleven ger uttryck för om skolan i hemmet. Vidare framgår i intervju med eleverna att lärarna stämmer av med eleverna hur de upplevt kommunikationen dem emellan inom ett arbetsområde, om lärarna har bestämt för mycket samt om eleverna upplevt lärarstödet väl avvägt. Elever beskriver också att de upplever att lärarna tar hänsyn till deras synpunkter i utformningen av undervisningen och ger exempel på hur lärarna har ändrat teoretiska uppgifter till mer praktiska uppgifter samt givit ökade möjligheter till samarbete inom vissa ämnen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Kerstin Martinsson
Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Sandra Andersson

Sandra Andersson
Utredare
Signerat av: Sandra Andersson

I handläggningen av ärendet har även utredare Sarah Bjertner Olsson och Anna Sundman Marknäs deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/undervisningens-kvalitet-i-sarskild-undervisningsgrupp/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFÖR 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska

därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland

annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med tre elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp samt fyra lärare som undervisar i gruppen. Vidare har skolans specialpedagogiska personal och rektorn intervjuats. Härutöver har lektionsobservationer i engelska, matematik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen genomförts under sammantaget 220 minuter.

Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under hösten 2024.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Ronnaskolans särskilda undervisningsgrupp den 13 mars 2024 och genomförde en digital intervju med rektorn den 19 mars 2024. Besöket genomfördes av utredarna Sandra Andersson och Sarah Bjertner Olsson.

Ronnaskolan, som ligger i Södertälje kommun, är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna F-9. Vid granskningstillfället finns det totalt 10 elever, i årskurserna 7-9, som får delar av eller hela sin undervisning i den särskilda undervisningsgruppen på Ronnaskolan. I gruppen undervisar fyra lärare. Härtill undervisar en lärare i hem- och konsumentkunskap och en lärare i moderna språk.